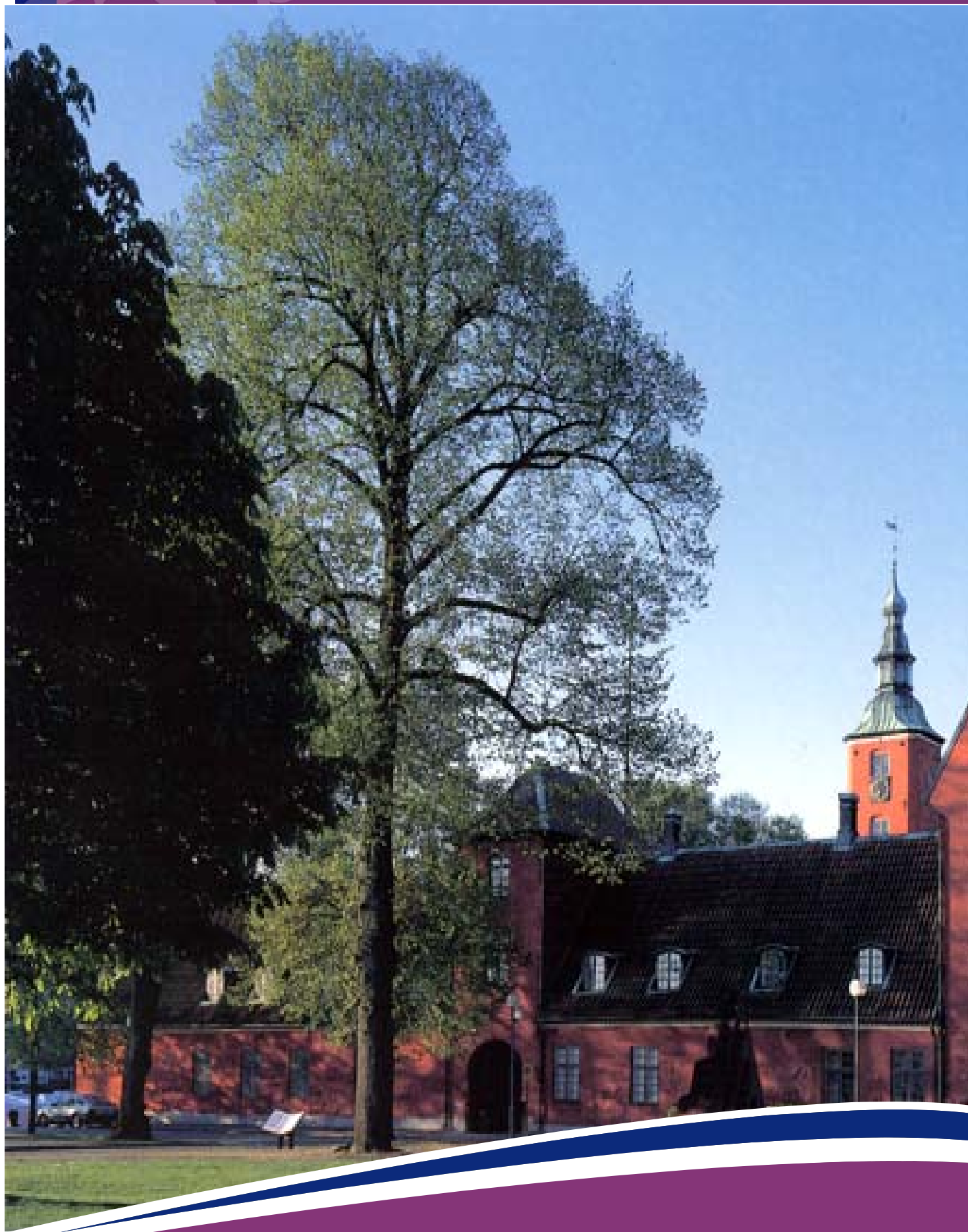

Uppföljning av beslut och domar SoL och LSS

Meddelande 2008:6

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Länsstyrelsen Halland
Sociala enheten
Meddelande 2008:6
ISSN 1101 – 1084
ISRN LSTY-N-M--2008/6-SE
Tryckt på Länsstyrelsens Tryckeri, Halmstad, 2008

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Dnr 701-20879-07

Länsstyrelsen i Hallands län har granskat verkställigheten av för den enskilde gynnande beslut och domar samt i vilken omfattning avslagsbeslut förekommer trots att den enskilde bedömts ha behov av sökt insats vad gäller stöd till äldre och funktionshindrade enligt 4 kap 1 § SoL respektive 9 § LSS per den 31 december 2007.

För rapporten svarar socialkonsulent Kerstin Berger.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	1
Metod	1
Länsstyrelsens utgångspunkter	1
Ej verkställda bifallsbeslut	3
Ej verkställda domar	6
Avslagsbeslut trots bedömt behov	9
Länsstyrelsens kommentarer	12

Bilagor:

1. Enkät – Förekomst av ej verkställda beslut, avslagsbeslut trots bedömt behov samt ej verkställda domar, år 2007
2. Enkät – Ej verkställt beslut den 31 december 2007
3. Enkät – Ej verkställd dom den 31 december 2007
4. Enkät - Avslagsbeslut trots bedömt behov under år 2007

INLEDNING

Socialstyrelsen och länsstyrelserna har tillsammans på regeringens uppdrag genomfört en uppföljning av ej verkställda beslut och domar enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) och 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). I rapporten *Ej verkställda beslut och domar enligt LSS och SoL 2006* redovisas antalet beslut och domar som inte var verkställda den 31 december 2006 samt antalet avslagsbeslut trots bedömt behov under 2006.

I denna rapport redovisas situationen inom äldre- och handikappomsorgen i Hallands län i nu nämnda avseenden under 2007 och vid årsskiftet 2007/2008.

Länsstyrelsen har i en tidigare rapport, *Uppföljning av beslut och domar SoL och LSS* (meddelande 2007:32, dnr 701-18589-06), redovisat hur den enskildes behov tillgodosetts inom äldre- och handikappomsorgen i Hallands län avseende insatser enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS under 2006 och situationen vid årsskiftet 2006/2007.

METOD

Länsstyrelsen har använt sig av individbundna formulär som tillsänts och besvarats av kommunerna i länet och Landstinget Halland. I Kungsbacka kommun har enkäten besvarats av nämnden för handikappomsorg och nämnden för äldreomsorg. I Halmstads kommun har enkäten besvarats av hemvårdsnämnden och socialnämnden.

De uppgifter som redovisas avser antal beslut och domar. Uppgifterna kan inte översättas till motsvarande antal individer då mer än ett beslut/en dom kan gälla en och samma person.

LÄNSSTYRELSENS UTGÅNGSPUNKTER

Kommunen har, enligt 2 kap 2 § SoL, det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Av 4 kap 1 § SoL framgår att den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Kommunen skall, enligt 5 kap 5 § SoL, inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd. I 5 kap 7 § SoL anges att kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för de personer som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring och som behöver ett sådant boende. Kommunen skall, enligt 5 kap 6 och 8 §§ SoL, planera sina insatser för äldre och människor med fysiska och psykiska funktionshinder.

LSS anger i 7 § att personer som tillhör lagens personkrets enligt 1 § har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § första stycket 1 - 9, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Personer som anges i 1 § 1 och 2 har, under samma förutsättningar, även rätt till insatser enligt 9 § första stycket 10. Genom insatserna skall den enskilde tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Kommunen skall, enligt 15 § LSS, bl a fortlöpande följa upp vilka som omfattas av lagen och vilka deras behov av stöd och service är samt verka för att personer som tillhör lagens personkrets får sina behov tillgodosedda.

Länsstyrelsen menar det vara viktigt med en fungerande samverkan mellan berörda kommunala förvaltningar avseende bostadsförsörjningsplaneringen och att bostadsbehoven för äldre personer och personer med funktionshinder erhåller reellt beaktande i planeringsprocessen.

Bestämmelser om särskild avgift finns i 16 kap 6 a – e §§ SoL. Där framgår bl a att en kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap 1 § SoL som någon är berättigad till enligt ett beslut av socialnämnden skall, sedan den 1 juli 2006, åläggas att betala en särskild avgift om lägst tio tusen kronor och högst en miljon kronor som tillfaller staten. När avgiftens storlek fastställs skall det särskilt beaktas hur länge dröjsmålet pågått och hur allvarligt det i övrigt kan anses vara.

I propositionen 2005/06:115, Nationell utvecklingsplan för vård och omsorg om äldre (sid 176), och i en övergångsbestämmelse till lagstiftningen klargörs att när det gäller särskild avgift med anledning av dröjsmål med att verkställa ett kommunens för den enskilde gynnande beslut enligt SoL får enbart tid från och med lagens ikraftträdande, d v s den 1 juli 2006, beaktas vid bedömningen av om skälig tid har överskridits.

Länsstyrelsen har vad gäller för den enskilde gynnande domar som ej verkställts inom rimlig tid möjlighet att sedan den 1 juli 2002 ansöka om särskild avgift. Bestämmelserna om särskild avgift finns i 16 kap 6 a – e §§ SoL och 28 a – d §§ LSS. Där framgår bl a att en kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap 1 § SoL/som underlåter att utan oskäligt dröjsmål tillhandahålla en insats enligt 9 § LSS som någon är berättigad till enligt en domstols avgörande skall åläggas att betala en särskild avgift som tillfaller staten. Den särskilda avgiften skall bestämmas till lägst tio tusen kronor och högst en miljon kronor. När avgiftens storlek fastställs skall det särskilt beaktas hur länge dröjsmålet pågått och hur allvarligt det i övrigt kan anses vara.

Regeringsrätten har i en dom den 25 januari 2007 (mål nr 5881-04) angett att målsättningen för en kommun bör självfallet vara att en dom om rätt till gruppboende verkställs inom åtminstone några månader, särskilt om den enskildes situation är sådan att behovet av ny bostad är överhängande. Samtidigt måste konstateras att det knappast är möjligt för en kommun att även med en långsiktig planering omgående kunna tillgodose alla individuella och ibland komplicerade behov. Härtill kommer att oförutsedda akuta situationer kan uppkomma som tvingar fram en ändrad prioritering mellan de personer som önskar och har rätt till bostad. Regeringsrätten fann att den tid som var aktuell i målet - sju och en halv månad - visserligen var lång men att den ändå låg inom ramen för vad som ibland måste accepteras för tillhandahållande av gruppboende. Vid bedömningen av dröjsmålet beaktades bl a att personen i fråga redan bodde i en gruppboende, om än inte fullvärdig sådan.

Länsstyrelsen menar att tre månader får anses vara skäligt rådrum vad gäller att tillhandahålla bostad i normalfallet, d v s om inte sådana särskilda skäl som motiverar viss ytterligare tidsutdräkt avseende verkställigheten visas föreligga. Andra insatser torde kunna förverkligas tidigare och kommunen likväl få anses ha haft skäligt rådrum för att tillhandahålla biståndet/insatsen.

EJ VERKSTÄLLDA BIFALLSBESLUT ENLIGT SoL OCH LSS

Bifallsbeslut enligt SoL och LSS som ej verkställts vid årsskiftet 2007/2008 respektive 2006/2007 fördelade per kommun

	Enligt 4 kap 1 § SoL 2007/08 och 2006/07	Enligt 9 § 1-10 p LSS 2007/08 och 2006/07	Summa ej verkställda beslut enl SoL och LSS 2007/08 och 2006/07
Kungsbacka	23/ 20	16/ 21	39/ 41
Varberg	0/ 6	0/ 3	0/ 9
Falkenberg	1/ 2	0/ 7	1/ 9
Halmstad	6/ 32	14/ 6	20/ 38
Hylte	1/ 0	0/ 0	1/ 0
Laholm	16/ 43	1/ 2	17/ 45
Landstinget	0/ 0	0/ 0	0/ 0
Länet	47/103	31/ 39	78/142

Det framgår av tabellen att det mellan årsskiftena 2007/2008 och 2006/2007 har skett en markant minskning av antalet ej verkställda beslut enligt SoL.

Antal ej verkställda beslut enligt SoL 2007/2008 fördelade per kommun och bistånd

	Kungs- backa	Var- berg	Falken- berg	Halm- stad	Hylte	Laholm	Länet
Särskilt boende	23	0	1	2	0	15	41
Korttidsboende	0	0	0	0	0	0	0
Hemtjänst	0	0	0	0	0	0	0
Dagverksamhet	0	0	0	0	0	0	0
Annat	0	0	0	4	1	1	6
Summa	23	0	1	6	1	16	47

Av de 47 ej verkställda besluten enligt SoL gällde 41 särskilt boende.

Förfluten tid från beslutsdatum enligt SoL till mättillfället 2007/2008 fördelat per kommun och kön

	- 3 mån		4-6 mån		7-9 mån		10-12 mån		1 år-		Summa	
	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män
Kungsbacka	15	6	0	0	1	0	0	0	1	0	17	6
Varberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Falkenberg	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Halmstad	1	2	1	1	0	0	0	0	0	1	2	4
Hylte	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Laholm	10	4	2	0	0	0	0	0	0	0	12	4
Länet	26	12	4	2	1	0	0	0	1	1	32	15

För 38 beslut hade det vid mättillfället förflutit maximalt tre månader från beslutsdatumen.

Antal ej verkställda beslut enligt SoL 2007/2008 fördelade per kommun och ålder

	-18 år	19-64 år	65-69 år	70-74 år	75-79 år	80-84 år	85-89 år	90-94 år	95- år	Summa
Kungsbacka	0	0	1	1	2	5	8	5	1	23
Varberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Falkenberg	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Halmstad	1	5	0	0	0	0	0	0	0	6
Hylte	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Laholm	0	1	0	0	2	6	6	0	1	16
Länet	1	7	1	1	4	12	14	5	2	47

Det framgår av tabellen att 33 ej verkställda beslut gällde åldersgruppen över 80 år.

Antal ej verkställda beslut enligt LSS 2007/2008 fördelade per kommun och insats

	Kungs- backa	Var- berg	Falken- berg	Halm- stad	Hylte	La- holm	Lands- tinget	Länet
Rådgivning och stöd (9 § 1 LSS)	0	0	0	0	0	0	0	0
Personlig assistans (9 § 2 LSS)	1	0	0	0	0	0	0	1
Ledsagarservice (9 § 3 LSS)	5	0	0	3	0	0	0	8
Kontaktperson (9 § 4 LSS)	3	0	0	1	0	1	0	5
Avlösarservice i hemmet (9 § 5 LSS)	3	0	0	0	0	0	0	3
Korttidsvistelse (9 § 6 LSS)	4	0	0	0	0	0	0	4
Korttidstillsyn (9 § 7 LSS)	0	0	0	0	0	0	0	0
Boende i familjehem/ bostad med särskild service (9 § 8 LSS)	0	0	0	0	0	0	0	0
Bostad med särskild service (9 § 9 LSS)	0	0	0	9	0	0	0	9
Daglig verksamhet (9 § 10 LSS)	0	0	0	1	0	0	0	1
Summa	16	0	0	14	0	1	0	31

Förfluten tid från beslutsdatum enligt LSS till mättillfället 2007/2008 fördelat per kommun och kön

	- 3 mån		4-6 mån		7-9 mån		10-12 mån		1 år-		Summa	
	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män
Kungsbacka	7	5	2	2	0	0	0	0	0	0	9	7
Varberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Falkenberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Halmstad	1	4	0	6	0	3	0	0	0	0	1	13
Hylte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Laholm	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Landstinget	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Länet	8	10	2	8	0	3	0	0	0	0	10	21

Av tabellen framgår att för 18 beslut hade det vid mättillfället förflutit maximalt tre månader från beslutsdatumen.

Antal ej verkställda beslut enligt LSS 2007/2008 fördelade per kommun och ålder

	0-6 år	7-12 år	13-22 år	23-64 år	65- år	Summa
Kungsbacka	2	3	7	4	0	16
Varberg	0	0	0	0	0	0
Falkenberg	0	0	0	0	0	0
Halmstad	0	0	6	8	0	14
Hylte	0	0	0	0	0	0
Laholm	0	0	0	1	0	1
Landstinget	0	0	0	0	0	0
Länet	2	3	13	13	0	31

Det framgår att 18 av de ej verkställda besluten gällde personer i åldern 0 - 22 år.

Antal ej verkställda domar enligt SoL fördelade per kommun och ålder

	-18 år	19-64 år	65-69 år	70-74 år	75-79 år	80-84 år	85-89 år	90-94 år	95- år	Summa
Kungsbacka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Falkenberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Halmstad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hylte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Laholm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Länet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Antal ej verkställda domar enligt LSS fördelade per kommun och insats

	Kungs- backa	Var- berg	Falken- berg	Halm- stad	Hylte	La- holm	Lands- tinget	Länet
Rådgivning och stöd (9 § 1 LSS)	0	0	0	0	0	0	0	0
Personlig assistans (9 § 2 LSS)	1	0	0	0	0	0	0	1
Ledsagarservice (9 § 3 LSS)	0	0	0	0	0	0	0	0
Kontaktperson (9 § 4 LSS)	0	0	0	0	0	0	0	0
Avlösarservice i hemmet (9 § 5 LSS)	0	0	0	0	0	0	0	0
Korttidsvistelse (9 § 6 LSS)	0	0	0	0	0	0	0	0
Korttidstillsyn (9 § 7 LSS)	0	0	0	0	0	0	0	0
Boende i familjehem/ bostad med särskild service (9 § 8 LSS)	0	0	0	0	0	0	0	0
Bostad med särskild ser- vice (9 § 9 LSS)	0	0	0	4	0	0	0	4
Daglig verksamhet (9 § 10 LSS)	0	0	0	1	0	0	0	1
Summa	1	0	0	5	0	0	0	6

Förfluten tid från domsdatum enligt LSS till mättillfället 2007/2008 fördelat per kommun och kön

	- 3 mån		4-6 mån		7-9 mån		10-12 mån		1 år-		Summa	
	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män
Kungsbacka	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Varberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Falkenberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Halmstad	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	1	4
Hylte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Laholm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Landstinget	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Länet	0	3	0	1	1	1	0	0	0	0	1	5

Antal ej verkställda domar enligt LSS fördelade per kommun och ålder

	0-6 år	7-12 år	13-22 år	23-64 år	65- år	Summa
Kungsbacka	0	0	1	0	0	1
Varberg	0	0	0	0	0	0
Falkenberg	0	0	0	0	0	0
Halmstad	0	0	2	3	0	5
Hylte	0	0	0	0	0	0
Laholm	0	0	0	0	0	0
Landstinget	0	0	0	0	0	0
Länet	0	0	3	3	0	6

AVSLAGSBESLUT TROTS BEDÖMT BEHOV ENLIGT SoL OCH LSS**Antal avslagsbeslut trots bedömt behov enligt 4 kap 1 § SoL åren 2007 och 2006**

	2007	2006
Halland	1	129

Det framgår av tabellen att det har skett en stor förändring vad gäller avslagsbeslut trots bedömt behov enligt SoL mellan åren 2007 och 2006.

Antal avslagsbeslut trots bedömt behov enligt 9 § 1 - 10 LSS åren 2007 och 2006

	2007	2006
Halland	4	10

Antal avslagsbeslut trots bedömt behov enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § 1 - 10 LSS 2007 fördelade per kommun

	4 kap 1 § SoL	9 § 1 - 10 LSS	Summa
Kungsbacka	0	0	0
Varberg	0	0	0
Falkenberg	0	0	0
Halmstad	1	4	5
Hylte	0	0	0
Laholm	0	0	0
Landstinget	0	0	0
Länet	1	4	5

Det är enbart Halmstads kommun, socialförvaltningen, som har redovisat avslagsbeslut trots bedömt behov enligt SoL och LSS.

Antal avslagsbeslut trots bedömt behov enligt SoL fördelade per kommun och bistånd

	Kungs- backa	Var- berg	Falken- berg	Halm- stad	Hylte	La- holm	Länet
Särskilt boende	0	0	0	0	0	0	0
Korttidsboende	0	0	0	0	0	0	0
Hemtjänst	0	0	0	0	0	0	0
Dagverksamhet	0	0	0	0	0	0	0
Annat	0	0	0	1	0	0	1
Summa	0	0	0	1	0	0	1

Antal avslagsbeslut enligt LSS trots bedömt behov fördelade per kommun och ålder

	0-6 år	7-12 år	13-22 år	23-64 år	65- år	Summa
Kungsbacka	0	0	0	0	0	0
Varberg	0	0	0	0	0	0
Falkenberg	0	0	0	0	0	0
Halmstad	0	0	2	2	0	4
Hylte	0	0	0	0	0	0
Laholm	0	0	0	0	0	0
Landstinget	0	0	0	0	0	0
Länet	0	0	2	2	0	4

LÄNSSTYRELSENS KOMMENTARER

Länsstyrelsen i Hallands län har i denna rapport redovisat uppgifter för 2007 och situationen vid årsskiftet 2007/2008 avseende verkställighet av för den enskilde gynnande beslut och domar samt avslagsbeslut trots bedömt behov enligt SoL och LSS.

Granskningen baseras på ett individformulär som kommunerna besvarat.

I 5 kap 6 och 8 §§ SoL stadgas dels att socialnämnden skall göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för äldre människor och personer med fysiska och psykiska funktionshinder och dels en kommunal planeringsskyldighet vad gäller insatserna för nämnda målgrupper. Huvudmannen för LSS-verksamheten har, enligt 15 § LSS, en skyldighet att fortlöpande följa upp vilka som omfattas av LSS och vilka deras behov av stöd och service är samt att verka för att dessa personer får sina behov tillgodosedda.

Huvudmannen är således skyldig att göra sig väl förtrogen med de äldres och funktionshindrades levnadsförhållanden och behov samt verka för att dessa behov tillgodoses. Planeringskyldigheten bör fullgöras i form av en planering som utgår från behoven och inte resurserna.

Länsstyrelsen kan konstatera att det har skett en markant minskning vad gäller ej verkställda bifallsbeslut enligt SoL mellan årsskiftena 2007/2008 och 2006/2007. De beslut som ej är verkställda gäller till största delen särskilda boende. Vad gäller ej verkställda bifallsbeslut enligt LSS mellan årsskiftena 2007/2008 och 2006/2007 har det skett en viss minskning. De beslut som ej är verkställda enligt LSS gäller till största delen bostad med särskild service och ledsagarservice.

Länsstyrelsen följer numera upp verkställigheten av gynnande beslut om bistånd enligt SoL som kommunerna rapporterar inte ha verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Länsstyrelsen kan ansöka om särskild avgift hos länsrätten i de fall det bedöms att verkställigheten inte har skett inom skälig tid.

Regeringen har i prop 2007/08:43, *Rapporteringskyldighet av ej verkställda beslut enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, m.m.*, föreslagit att Länsstyrelsen från och med den 1 juli 2008 ska följa upp verkställigheten av gynnande beslut om insats enligt LSS som kommunerna rapporterar inte ha verkställt inom tre månader från beslutsdatum.

Vad gäller domar om rätt till bistånd enligt 4 kap 1 § SoL och insats enligt 9 § LSS har länsstyrelsen möjlighet att hos länsrätten ansöka om särskild avgift om kommunen underlåter att utan oskäligt dröjsmål fullgöra vad som ålagts kommunen i en sådan dom. När det gäller sådana domar kommer Länsstyrelsen, mot bakgrund av bestämmelsen om särskild avgift, också fortsatt att i särskild ordning följa upp verkställigheten i varje enskilt fall.

Länsstyrelsen förutsätter att kommunerna avsätter erforderliga resurser och vidtar behövliga åtgärder för att framdeles utan längre tidsutdräkt kunna verkställa för den enskilde gynnande beslut och domar med följd att den enskilde tillhandahålls de insatser hon/han har bedömts vara i behov av.